

Ung Allians

Klimatrapport

- Det ska kosta att skada klimatet och löna sig att forska fram lösningar

Ung Allians

Ung Allians är en samlingsplats för alla fyra borgerliga ungdomsförbund och alla våra sympatisörer. Syftet är att tydligt visa på alternativen i svensk politik för unga människor men också för att tillsammans på en rad gemensamma punkter påverka Alliansregeringen i en mer ungdomsvänlig riktning.

Oppositionen klarar inte av att visa upp en gemensam strategi för Sverige och deras ungdomsförbund står mil ifrån varandra rent politiskt. Allianspartierna kan samarbeta i regeringen och vi som ungdomsförbund samarbetar för att fortsätta utveckla politiken i mer ungdomsvänlig inriktning.

Därför är klimatet viktigt

När klimatet blir varmare förändras också förutsättningarna för allt liv. Människor i fattigare delen av världen är de som påverkas allra mest, både om vi väljer att inte göra något – och om vi väljer att göra fel saker. Om klimatpolitiken inte genomförs på mest effektiva sätt så får det konsekvenser för dem som idag lever i fattiga delar, deras förmåga att hantera tillgången till dricksvatten, livsmedelförsörjning, malaria och översvämningar för att nämna några exempel som kommer drabba världen som en effekt av höjd temperatur.

Vi har ett ansvar att ta hand om vår miljö och vår natur. Inte bara därför att det är viktigt för människor som lever idag. Vi har också ett ansvar att lämna över vår miljö i samma, eller bättre, skick till kommande generationer.

Bakgrund

De naturvetenskapliga sambanden mellan koldioxid och jordens uppvärmning må vara komplexa. Internationella klimatförhandlingar likaså. Men i grunden är klimathotet ganska enkelt; under alltför lång tid har det varit alltför billigt att släppa ut växthusgaser (Eklund 2009). Att förstöra för andra människor har varit fullt tillåtet och förorenare har inte behövt stå för kostnaderna av sin verksamhet. Det är självklart fullständigt oacceptabelt. För oss som liberaler är det en självklarhet att man ska ta ansvar för sina egna handlingar, och om dessa handlingar skadar andra människor bör man kompensera dem för dessa skador.

Vi vet också att inga allvarliga problem någonsin lösts av välvilliga politiker; problem löses av människor. Vad vi behöver är alltså att politiker skapar en jämn spelplan, där entreprenörer ges möjligheter och drivkrafter att arbeta för en miljövänligare produktion. Att tro att politiker skulle kunna planera fram en grön omställning är mer än lovligt naivt. Politiker vet mindre om företags möjligheter att ställa om sin produktion än företagarna själva, varför det bästa som politiker kan göra för klimatet är att arbeta med generella och teknikneutrala styrmedel i stället för att själva försöka styra om samhället genom detaljregleringar av olika slag (Carlén 2007, Eklund 2009, Vetenskapliga rådet för klimatfrågor 2007).

Förhindra

Lösningen på klimathotet är lika enkel som effektiv: Låt människor få betala för sina utsläpp. På så vis kommer företag att tjäna på att ställa om till en miljövänlig produktion och konsumenterna kommer att få incitament att välja klimatvänliga produkter (eftersom produktionen av klimatvänliga produkter blir billigare jämfört med klimatfarliga produkter blir slutpriset för konsumenten också lägre). Hur ska då detta ske? Egentligen finns två

huvudalternativ: Antingen inför vi en global koldioxidskatt, eller en global marknad för handel med utsläppsätter. Båda systemen har sina för- och nackdelar, och båda systemen bygger på principen att det ska kosta att förorena och vara attraktivt att vara miljövänlig.

Båda systemen har också den fördelen att de inte kräver politisk detaljreglering. Om alla utsläpp bestraffas lika hårt kommer entreprenörer och innovatörer att ha starka drivkrafter att komma på nya, klimatsmarta lösningar. Tänk till exempel på hur mycket pengar det flygbolag som först lyckas byta ut dagens flygbränsle mot ett klimatvänligare alternativ skulle tjäna, genom att de slipper betala för alla sina utsläpp! Genom att skapa ett omvandlingstryck mot en miljövänligare produktion kommer det att bedrivas otaliga små experiment ute i alla företag i syfte att ställa om produktionen. Och alla dessa små experiment ger oss större chanser att faktiskt hitta lösningar som fungerar, jämfört med om politiker ska försöka detaljreglera fram den gröna frälsningen.

Forskning och teknikutveckling

Genom tiderna har människor hittat nya sätt att effektivisera, utveckla ny teknik och lösa de problem hon ställts inför. Vi är övertygade om att det också gäller i framtiden. Genom ett pris på utsläppen kommer denna utveckling att ske snabbare, människor och företag kommer att tjäna på att forska och teknikutveckla eftersom utsläppen blir dyrare.

Vi tror dock det är viktigt för att snabba på den utvecklingen att staten tar ett visst ansvar, inte minst för grundforskningen för att få fler människor att ge sig i det fält som på sikt kan göra så mycket nytta för mänskligheten – och klimatet.

Anpassning

Oavsett om vi lyckas minska våra utsläpp kraftigt eller inte går det inte att komma ifrån att vi antagligen kommer att behöva leva med vissa klimatförändringar. Vi har redan släppt ut stora mängder växthusgaser, och det verkar inte troligt att vi helt kommer att kunna eliminera framtida utsläpp. Det är därför viktigt att vi funderar lite kring hur vi bäst ska kunna anpassa oss till de klimatförändringar som vi oundvikligen kommer att behöva hantera. Bland såväl ekonomer som klimatforskare råder det närmast konsensus om att rikare länder kommer ha större möjligheter att klara av att anpassa sig än fattigare länder (Eklund, 2009, IPCC 2007, Strömberg 2008).

Välstånd gör helt enkelt ett samhälle mer motståndskraftigt. Ett rikt samhälle har bättre infrastruktur, bättre sjukvård och större resurser att hantera eventuella kriser när de väl uppstår.

Något av det viktigaste vi kan göra för världens fattiga – de som riskerar att drabbas hårdast av klimatförändringarna – är alltså att hjälpa dem bli rikare. Det kan ske till exempel genom klimatbistånd och andra typer av samarbeten. Men framförallt kan det ske genom att vi handlar med dem och är med och finansierar utsläppsminskningar i deras länder; på så vis överförs inte bara pengar, utan också teknik och kunskap, från rikare länder till fattigare. Och världen som helhet ges större möjligheter att klara av klimathotet på ett så bra sätt som möjligt. Men inte bara de fattigare länderna tjänar på denna typ av samarbeten. Eftersom det är billigare att göra utsläppsminskningar i länder med smutsigare produktion kan rikare länder minska kostnaderna för sitt klimatarbete genom att samarbeta med fattigare länder. Båda parter tjänar alltså på fortsatt handel och ett fördjupat samarbete inom klimatområdet.

Sammanfattning

Klimatet har länge utsatts för ett socialistiskt experiment, där alla har fått nyttja denna gemensamma resurs gratis och utan att behöva ta konsekvenserna av sina handlingar. Resultatet har varit förödande. Som tur är finns det effektiva lösningar på problemet, som är förenliga med en liberal världssyn. Vi den unga Alliansen vill att följande åtgärder vidtas för att möta klimatutmaningen:

- Inför en global handel med utsläppsrätter. När förorenare får betala för sina utsläpp skapas ett omvandlingstryck mot renare produktion och konsumtion. De små experiment ute i enskilda företag som blir resultatet av att företag försöker minska sina kostnader och därmed sina utsläpp ger oss större chanser att hitta framtidens lösningar än om vi ger politiker en *carte blanche* att försöka detaljreglera fram den gröna frälsningen.
- För de inhemska sektorer som inte deltar i handeln med utsläppsrätter bör det finnas en generell och teknikneutral koldioxidskatt som inte diskriminerar mellan sektorer. Alla utsläpp är (nästan) lika farliga, oavsett var de släpps ut. Därför är det enda moraliska att alla utsläpp också bestraffas lika hårt.
- Det går inte för någon, allra minst politiker, att försöka gissa sig till vilken kunskap vi behöver för framtidens miljöutmaningar. Därför är det viktigt att staten uppmuntrar till och satsar på naturvetenskapligt orienterad grundforskning. Då vi har möjlighet att forska fram de lösningar vi ännu inte känner till att vi behöver.
- Öka det internationella samarbetet på klimatområdet. Om rika länder ger fattigare länder klimatbistånd och finansierar utsläppsminskningar där, får de fattigare länderna ekonomiska resurser, ny teknik och mer kunskap. De rikare länderna i sin tur ges möjlighet till billigare utsläppsminskningar; båda parter tjänar och det gör klimatet också.
- Fortsätt verka för global frihandel och en fri ekonomi. Endast genom ett ökat välstånd kan vi öka vår anpassningsförmåga. Dessutom är det omöjligt att övertyga människor som inte har mat för dagen om allvaret i klimathotet. Endast när mer basala behov har tillfredsställts kan fokus på allvar flyttas till klimatet. Klimatet räddas inte på fastande mage!

Referenser

Carlén, Björn (2007), *Sveriges klimatpolitik – värdet av utsläppshandel och valet av målformulering*, Rapport till Expertgruppen för miljöstudier 2007:4, Finansdepartementet

Eklund, Klas (2009), *Vårt klimat: ekonomi, politik, energi*, Norstedts Akademiska Förlag, Stockholm

IPCC (2007), *Climate Change 2007: Synthesis Report*

Strömberg, David (2008), *Naturkatastrofer, ekonomisk utveckling och humanitär hjälp*, Ekonomisk Debatt, Vol. 36, Nr. 6

Vetenskapliga rådet för klimatfrågor (2007), *Vetenskapligt underlag för klimatpolitiken: Rapport från Vetenskapliga Rådet för klimatfrågor*, Miljövärdsberedningens rapport 2007:03